

Daarom, dat elijke zijde, enen tegen teekend. Op Theologen, den worden, behandelen, lijk oegpunt komend krijgen door aan een der in aankunnen de andere hier gedooft over hand in wil, dient handeling of die ook het verset e ch ok al is re deelt nu de tek" en het e advocaten op zeer be hand, maar spalligen der naar rechts- drog verset, ar juist op drog bepleit de zijde, dat gemakkelij- men tot zulke cht niet meer

niet met de g mede, la- eerde stellin- dit sedelijk voorgestelde vaagd is dan

langs den in tot stand ge- ren op onrust-

al, en voor de euring van de terstek". worden ver- der publieke middel om tot der van wets- voortkomen van et vergemakke-

lich een hoog d afdwingt.

Maart 1909.

de een beroep

deide de heer is 1907 mede, leiers de vraag niet naar de die het blad de deden ver- den, zelden of a bijgewoond, a niet ter kerk, in al mijn wein- den schijp op et "godsdienst" te dit soort van, weet ook wel, et resultaat zijn M.i. kan de sordel dan ook nen.

van alle inge- worden. Som- men, hielden wel Kerk in, waar- Natuurlijk geeft tijheid, om har open: dat blijft ons is er, afg- een boek de be- wel reden tot

ld aan het ant- zenden gaven: auriijk, gemakte men het woor- niet meer, maar te inhoud.)

icht, en dat er waren die het n uit de waar- lozeners zecr Het verwondert zij, die de kerk i meer van dit afbreuk te doen, it een groot deel n — over andere ter oordelen — lere of mindere natuurlijkheid in

a met een stem, ordelaar moet t natuurlijk. Men k, opteelt en e neemt allerlei tot niet dien- te omschrijving oorbeelden voor

boven enkele voorbeelden gaf, van huis uit aangeleerd is. In sommige kringen — vooral in deftige of would-be-deftige — gaan de ouders hun kinderen daarin voor, en als straks deze kinderen op hun beurt met zulk een onwel- luidende taal in 't publiek verschijnen, kan men se 't tot op sekere hoogte vergeven. Maar — zonder stekelig te willen zijn — men kan toch veilig aannemen dat slechts zeer weinigen onder de bedoelde predikanten op deze manier aan hun onnatuurlijke uitspraak komen. Hoe dan?

Een tweede groote grief die ik heb tegen de manier van preeken van sommige predikanten, is: de preektoon, de galmtoon. Wat men zegt, daargelaten of het in al of niet geaffecteerde spraak geschiedt, zegt men niet *gevoelt*. Door een gansche preek loopt dikwijls een onnatuur- lijke, opteeltelijke galmtoon. Ik weet het, als alle woorden van een preek of rede precies op den- zelfden toon, met denzelfden nadruk en met dezelfde sterkte werden uitgesproken, dan zou zij oogenietbaar zijn; de zin en de betekenis der woorden zouden absoluut niet gevoeld worden. Maar de natuurlijke buiging der stem en het leggen van een natuurlijk accent op de woorden zijn heel iets anders dan het aannemen van dien gekunstelden, opteeltelijken en daarom gansch ongepasten galmtoon, waarvan zoovele predikanten zich met voorliefde bedienen!

Zie trouwens, tot welke werkelijk belachelijke resultaten deze aangenomen preektoon soms voert. In het verloop van de preek zal een enkele uitdrukking, een zin voorkomen, waarvan de inhoud in verhouding tot het voorgaande en volgende van slechts ondergeschikte betekenis is. Dat dient ran toch uit de manier waarop gesproken wordt, te blijken. Maar tegen alle regelen der eloquentie in, wordt zoo'n slaneijne uitgedrukt een pathos, een verheffing en trilling van stem, alsof de spreker aan de hevigste ontroering ten prooi is. En bleef het nog maar bij het belachelijke. Doch hoe stuitend — ik zou haast zeggen: hoe profaan — wordt dit onnatuurlijk, op effect berekend gegalm, als men er zich bijv. van bedient om den Heiland sprekende in te leiden. Als ge het weersin- wekkende hiervan op 't diepste gevoelen wilt, stel u dan een oogenblik den Heere Jezus voor, op zulk een toon tot de schare sprekende!

(Slot volgt.)

Leestafel.

1. E. DOUMEROUX, Hoogleraar te Montauban. *Calvin*, vertaald door W. F. A. WINCKEL. AMSTERDAM, W. KIRCHNER.

Den 10-11 Juli 1909 werd te NOYON CALVIN geboren.

De omstandigheid, dat de 400 jarige geboort- dag van den hervormer des weldra zal worden herdacht, geeft mij aanleiding nog eens in de *Revue* de aandacht te vestigen op de mono- graphie over onzen geestelijken vader, waaraan Prof. DOUMEROUX te MONTAUBAN sedert eenig jaren bezig is.

Dere monographie is nog niet voltooid. De breede oprit van het werk vordert een arbeid van vele jaren. Over de voortvrijheid er van heb ik hier niet te spreken. Historici van professie hebben, oordeelend naar wat er van in het licht kwam, het geprezen en hebben verklaard, dat het beantwoordt aan de meest strenge eischen van de tegenwoordige geschiedschrijving.

Ook de overzetting in onze taal van wat in den loop der jaren van DOUMEROUX's arbeid verschenen, waarmede Ds. WINCKEL van SLOTERDIJK zich belast heeft, is reeds vroeger in ons blad als welgelaaagd aangekondigd.

Van deze zijn vertaling zijn thans drie deelen uitgegeven.

Het eerste deel verscheen bij den uitgever W. KIRCHNER te Amsterdam in 1903 onder den titel: *Calvijn's Jeugd*, met: *Jonghejaren, Om- meringen, Bekering, en eerste optreden als Reformator* — als ondertitel.

Een boekdeel van 490 pagina's met Appendices en Register, verdeeld in vijf Boeken. Het te handelt van de *Familie*, het 20 van de *Studiejaren*, het 30 van de *Bekering* van CALVIN, terwijl het 40 zijn *Reizen door Frankrijk* en in het 50 van zijn verblijf te Basel en het schrijven van de *Voorede van de Christelijke Institutie* wordt verhaald.

Een jaar later gaf Ds. WINCKEL bij KIRCHNER het tweede deel in het licht onder den titel: *Calvijn in het strijdperk*, een boekdeel van 537 pagina's. Ook dit deel is in vijf Boeken verdeeld.

Calvijn in Italië is het opschrift van het 10; *Verbreiding der Reformatie te Genève* dat van het 20; terwijl het 30 *Calvijn te Straatsburg*; het 40 hem in *Duitschland* teekent en het 50 van *Calvijn's terugkeer naar Genève* verhaalt.

Eindelijk in 1907 kwam het derde deel: *Calvijn en Genève* 48 bladzijden. In drie Boeken worden hier de Afd. het *Huis van Calvijn*; de *Straat van Calvijn* geteekend.

Uit dit beknopt overzicht kan blijken, hoe DOUMEROUX's levensbeschrijving van den Reformator, in diens leven en arbeid insicht vermag te schenken.

Nu het naderen van den 10-11 Juli aller- aandoent weer op CALVIN vestigt, is het niet meer dan recht, dat vooral zij, die zich gaarne naar hem noemen, die in hem hun geestelijken vader zien, zich, waar zij dit nog niet hebben gedaan, vernieuwen maken met zijn arbeid en leven.

In Prof. DOUMEROUX vinden zij daartoe een betrouwbaar gids en de dienstelijke vertaling van Ds. WINCKEL maakt dit standaardwerk ook voor wie niet of niet voldoende met de Fransche taal vertrouwd is, toegankelijk.

sentheils gesetlose Zeit kann einen Calvin, seinen Glauben, sein Werk und seine Sittenacht nicht verstehen. — Und es ist auch nicht nötig, dass wir alles so annehmen, und unter- schreiben, wie er aus Calvin's Mund und Feder kam. In der Hauptsache aber müssen wir doch seine Wege gehen. Het boekje is versierd met keurige illustraties naar bekende schilderijen o.a. „Calvin en Farel“, naar de schilderij van *Eugordon* en „Calvin's stiefvader“ naar die van *Hornung*.

Wie onder ons schrijft nu eens een dergelijk boekje in het Hollandsch tegen 10 Juli?

Maar dan met onoverholven insameling ook met CALVIN's leer van de Voorbeschikking, want in die leer zit de kracht van het Calvinisme.

3. Ds. G. WISSE Jr., *Christelijke Wetenschap en de Opleiding tot Arts*, Utrecht, G. J. A. Kuyss, 1909.

„Geen volledige verhandeling en evenmin een wetenschappelijke behandeling“ bedoelt de schrijver, naar zijn eigen zeggen, hier te geven. De evolutie geschiedenis van dit geschrift geeft hij zelf in het Voorbericht. Uit een toespraak, zoals er, na het optreden van den eersten medischen hoogleraar aan onze Vrije Universiteit Prof. Dr. L. BOUMANS, meerdere in het land zijn gehouden — ontwikkelde zich een aantal dagbladartikelen, en uit die artikelen tenslotte deze brochure.

Zij bevat 15 hoofdstukjes.

De medische Faculteit aan onze Vrije Uni- versiteit; gewichtige roeping; het gevaar der zelfvoldaanheid; de groote taak; wat bedoelt Christelijk hooger onderwijs; een principieel standpunt; arbeid van dubbel aard; de arts; de medicijnmeester instrument; de geneeskunde in de Heilige Schrift; de christelijke opleiding van betekenissen in 't algemeen; de arts en de mens; de arts en het huizegen; de arts en de maatschappij; de arts en de Staat.

Men ziet wat rijkdom van stof dit geschrift van den heer WISSE brengt. En achter dien rijkdom zit onmiskenbaar studie. Met wien geerigen zin wordt telkens teruggegaan op de beginselen. Vooral thans, nu de gedachte aan een medische Faculteit zich aan onze Vrije Uni- versiteit begint te verwezenlijken, komt dit boekje van Ds. WISSE van pas. Het verdient gelezen en verspreid te worden.

Dereenigingsleven.

DE GROOTE ZENDINGS CONFERENTIE.

Ds. H. Dijkstra van Smilde vertelt in zijn *Macedoniër*, het interessante zendingschrift, waarvan we onlangs reeds uitvoerig melding maakten, het een en ander over de groote zendings conferentie, welke 14 Juni 1910, zoo de Heere wil, te Edinburg zal gehouden worden. We ontleenen er het volgende aan.

De conferentie zal niet gelijktijdig zijn met die, welke in 1888 en 1900 gehouden werden te Londen en te New York, en die meer het karakter van demonstratie droegen, maar zal hetzelfde doel voor de geheele wereld beoogen, dat de conferentie van 1903 te Madras voor Indië nasagde.

Tal van belangrijke wetenschappelijke en praktische quaesties zullen behandeld worden op die „samenkomst“, waartoe elke kerk en elk zendings- genootschap, arbeidende in de Protestantsche zending, wordt uitgenoodigd.

De te behandelen onderwerpen zijn verdeeld over acht commissies van twintig leden, waar- onder de beste leiders en denkers op zending's gebied; welke commissies ten minste een maand vóór de conferentie haar bevinding en denk- beelden aan alle leden der conferentie ter over- weging zullen zenden. Haar rapporten zullen dan op de conferentie behandeld worden, waar resoluties zullen worden aangenomen, die natu- rlijk voor niemand bindend kunnen genchi worden, maar ongetwijfeld waarde verkrijgen als resultaten van onderzoek door deskundigen, welke menigeen tot richtsnoer zullen kunnen dienen.

De acht commissies zullen respectievelijk de volgende vraagstukken onder de oogen hebben te zien:

I. De verbreiding van het Evangelie door de gehele wereld. De commissie zal de meest vol- ledige statistieke gegevens trachten te verzamelen en daarbij haar bijzondere aandacht wijden aan de streken, die nog niet of nog niet voldoende door de misie bezet zijn. Daarbij komt natu- rlijk de vraag ter sprake, welke moeilijkheden den voortgang der zending in den weg staan, en hoe ze moeten worden wegeruimd.

II. De kerken uit de inlanders en haar arbei- ders. Deze commissie zal onderzoeken, hoe het staat met de inlandische kerken, haar onderhou- den en zelfbestuur en haar zendingarbeid; zij zal voorts kennis nemen van de onrust, ontve- renheid en scheurmakelij in sommige streken onder de inlandische kerken; enz.

III. De opleiding in betrekking tot de Chris- tianisatie van het nationale leven. Dit onder- werp bestaat uit twee deelen: de zaak van het hooger onderwijs, de waarde van den school- dienst als hulpmiddel voor de zending; en de verspreiding van literatuur, vooral van de Heilige Schrift, op het terrein der zending.

IV. De Evangelie bodschap in haar optreden tegen de valsch Godsdiens. De taak van de commissie, die voor dit onderwerp is aange- wezen, zal zijn, nagaan, welke ervaringen de verschillende missies op het terrein van de apologetiek hebben opgedaan, en de lessen, die zulke ervaringen te leeren geven, te brengen onder het bereik van allen, die op het zen- dingsveld arbeiden.

V. De opleiding en voorbereiding van de ar- beiders in de zending. Terecht wordt er de aan- dacht op gevestigd, dat — en dit wordt dik- wijls voor een goed deel uit het oog verloren — het resultaat van den zendingsarbeid, bezien van menscheeljk standpunt, in groote mate afhankelijk is van de capaciteiten der mannen en vrouwen, die uitgezonden worden. Daarom zal de vijfde commissie haar aandacht hebben te schenken aan de opleiding voor den zen- dingsarbeid, zoowel in het vaderland als op het terrein van de zending zelf.

VI. De grondslag der zending in de zending- kerken. De mannen, die tot onderzoek dezer zaak zijn aangewezen, hebben tot probleem te bestudeeren, hoe de krachten en hulpmiddelen van de gehele kerk in werking gesteld moeten worden voor de zending, d.w.z.: hoe de kennis der zending vermeerderd kan worden; hoe men de Christenen tot persoonlijke toewijding aan de zending kan bewegen; hoe men het geven voor de zending kan aanmoedigen en aan goede gewoonten kan binden; enz.

VII. De verhouding tusschen de zending en de regeringen. Voor het nagaan van deze, vooral ook voor ons land, zoo hoogst gewichtige quaestie zijn Christelijke politici aangewezen, die hebben te onderzoeken, welke verhouding er behoort te bestaan tusschen de zending en de regering in moederland en koloniën en waar de grenzen

liggen van beider bevoegdheid, binnen welke het geestelijk karakter der zending geen schade kan lijden.

VIII. De eenheid en samenwerking van alle arbeiders in de zending. Ook deze aangelegen- heid is voor de zending in onze koloniën van groote betekenis. Immers levert de onderlinge nauwer der Christenen op het zendingsterrein zoo groot gevaar op voor verwikkelingen, welke den arbeid voor Gods koninkrijk benadeelen. Terecht zegt Ds. Dijkstra, dat deze achste commissie een goed werk zal doen, als zij de eenheid in den middeelst kan bevorderen.

De regeling van de deelneming aan deze conferentie, met welke verschillende Christelijke staatsleden sympathie betuigd hebben, houdt verband met de financiële kracht van de zen- dende kerken en genootschappen en is zóó- danig, dat 1200 à 1200 afgevaardigden verwacht worden. Onder de vertegenwoordigers zullen geteld worden voorgangers en in leiders van den arbeid in het vaderland en op het arbeids- veld, maar ook voornamelijk Christenen uit de heidenen, opdat de ontwikkeling van de Chris- telijk protestantsche zending overtuigend blijke.

We kunnen niet nalaten, een opmerking van Ds. Dijkstra te citeeren, die volkomen terecht zegt, dat, blijkens de onderwerpen, die de acht commissies te behandelen hebben, groote, wel- licht overdreven waarde gehecht wordt aan de lessen van historie en ervaring ten aanzien van het behalen van succes, en dat de indruk ge- maakt wordt, alsof te weinig gelet wordt op het licht, dat uitstraalt van Gods Woord, voor welks bevelen des noods alle lessen der taktiek moeten wijken.

Dat is de groote schaduwijde van de Edin- burgsche conferentie. Het is echter te hopen, dat het in de opwekkende samenkomsten, waar in mannen van naam uit alle deelen der wereld zullen spreken, blijken zal, dat de machtige arbeid der zending over heel de wereld niet beheerscht wordt door de zucht naar succes, maar door de liefde van Christus en de gehoer- zaamheid aan zijn gebod.

Hoe het echter wezen moge, de beslui- den, die ter conferentie genomen zullen worden, hebben uit den aard der zaak geen bindende kracht, en ook zij, voor wie de zaak der zen- ding allereerst en allermeest is een zaak des gebeds en des geloofs, zullen wel doen, de lessen van historie en ervaring niet in den wind te slaan, maar in het belang van den hun toevertrouwen arbeid winste te doen met wat te Edinburg ten gehoor gebracht zal worden.

Officiële Berichten.

Particuliere Synode van Drente.

De vergadering der Particuliere Synode van de Geref. Kerken van Drente zal D.V. gehouden worden Woensdag 9 Juni 1909 in de Geref. Kerk te Hogeveen. Punten voor het agendum enz. zoo spoedig mogelijk in te zenden aan het adres van de roepende Kerk.

Namens de roepende Kerk Hogeveen:

Ds. T. OUDMA, A. L. prae- s. RIKELBOOM, scriba.

Hogeveen, 13 April 1909.

Classis Breukelen.

De Kerken dezer classis worden opgeroepen tot de vergadering, welke D.V. 13 Mei e.k. te Breukelen zal gehouden worden. Alles voor het agendum bestemd, te zenden vóór 28 April aan den laatst ondergeteekende te Vreeland.

Namens de saamroepende Kerk:

G. LAMME, prae- s. P. TEN HAVE, scriba. W. MAAN, consulent.

Tinshoven, 14 April 1909.

Classe 's-Gravenhage.

De Kerkraad der Geref. Kerk van 's-Graven- hage bericht, dat de classe 's-Gravenhage D.V. vergaderen zal te 's-Gravenhage op Dinsdag 11 Mei a.s., gewone tijd en plaats. Punten voor het agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 27 April e.k. bij den scriba, van Speykstraat 105, te 's-Gravenhage.

Namens den Kerkraad voortdromd:

C. LION CACHET, scriba.

's-Gravenhage, 13 April 1909.

Vergadering van de Gereformeerde Kerken der classis Klundert.

Woensdag 31 Maart 1909 te Breda.

Ds. Ruijs, naar toerbeurt voorzitter, opent de vergadering, laat Ps. 43: 3 zingen, leest 1 Cor. 12 en sprekt het gebed.

Nevens hem nemen Ds. Donner als scriba en Ds. Warner als assessor zitting.

Uit de credentiebrieven blijkt de wettige vertegenwoordiging aller kerken. Tevens zijn vergadering aanwezig Ds. Bosch van Almkerk, Ds. Brummelkamp van Vrijhoeve Capelle en Ds. Goedbloed van Nieuwendijk, om namens de Provinciale Synode de classis bij te staan in het examineren van proponent H. A. Mun- nik, beroepen predikant van Fijnaart. Ook eenige belangstellende wonen de vergadering als gasten bij.

De notulen worden door Ds. Warner gelezen, door de vergadering goedgekeurd en door het moderamen geteekend.

Ds. Gorijs rapporteert wat door hem als cor- respondent der classis verricht is; tegelijk stelt hij voor, in het vervolg slechts schriftelijk rap- port uit te brengen, indien er door den cor- respondent als zoodanig buitengewone werk- zaamheden zijn verricht. Het voorstel wordt door de vergadering aangenomen.

Deputaten insake hulpbehoevende kerken ver- melden een ontvangst van f. 157.00 en een uit- gawe van f. 36 over het laatste kwartaal. Ge- durende het laatste kwartaal is niets ontvangen en weer f. 36 uitgegeven. Zoodat de inhoud der kas thans f. 85.00 bedraagt.

De kerken van Fijnaart en Klundert worden aangewezen, om namens de classis approbatie te verlenen of acte van losmaking te geven bij tusschenkomst inkomst of vertrek van een Dienaar des Woords.

Naar de a. s. Provinciale Synode, die in de eerste helft van Juni te Almkerk zal saamkomen, worden afgevaardigd de Dienaren des Woords Gorijs, Mulder en Donner, terwijl Ds. Zwiens en Ds. Ruijs zoonodig plaatsvervangers zullen zijn.

Voorts zullen de kerken der classis vertegen- woordigd worden door de onderlingen A. C. van Drimmelen (Klundert), H. N. Baskoiki (Moordijk) en P. K. van Boon (Breda); als hunne secundi worden de onderlingen J. Marijs (Fijnaart), C. Marijs (Willemstad) en K. Dame (Willemstad) aangewezen.

Aan de Synode zal worden voorgesteld Ds. Gorijs, Ds. Mulder en onderling Schalkkamp

weder als deputaten voor den Evangelisatie- arbeid te benoemen.

Alsnu komt aan de orde het examen van Fijnaarts beroepen predikant. Naar aanleiding van het voorafgaand rapport der deputaten, die van classisgewaas aangewezen zijn om eventuele examens te regelen, ontspint zich een breed- voerig debat over de door Fijnaart vastgestelde emeritaatsclassis; in deze classis wordt dien- tengevolge eenige wijziging gebracht.

Als voorts de voorgelagen regeling voor het examen door de classis goedgekeurd is, wordt de examinandi ter vergadering getoepen en na kort gebed van Ds. Donner in de onderschei- dende vakken onderricht.

Eerst draagt de heer Munnik voor een ge- deelte zijner leerrede over Joh. 12: 32.

Ds. Warner en Ds. Mulder stellen daarop het onderzoek in naar de uitlegging der H.S.: de eerste wat het O. T. aangaat naar Zach. 4, de laatste voor het N. T. naar 1 Tim. 5.

In de leerstelling Godgeleerdheid ondervraagt Ds. Zwiens; in de Kerkgeschiedenis Ds. Gorijs; in de Christelijke Zedekunde Ds. Donner.

Ds. Zwiens wederom vraagt naar den inhoud der H.S.; Ds. Ruijs onderzoekt de kennis der Bijbelschrijfturen en examineert tevens in de theorie van den Eredienst.

In het Kerkrecht ondervraagt Ds. Gorijs. Ds. Donner examineert in de Predikkunde; Ds. Ruijs in de Catechetik en Ds. Mulder ten slotte in de overige vakken die de uitoefening van het ambt betreffen.

Na ingewonnen advies der provinciale depu- taten en bij hoofdelijke stemming wordt de heer Munnik met algemeene stemmen toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacramenten.

De Voorzitter deelt hem dit besluit op har- telijke wijze mede; de vergadering bidt hem de zegenbede uit Ps. 134: 3 toe; de Kerk van Fijnaart dankt ten slotte de classis voor haren bijstand in de examinatie.

De Kerk van Klundert vraagt een wijziging der grenzen tusschen haar en de Kerk van Moordijk in overleg met de Kerkvisitatoren te moeten regelen. Dit wordt toegestaan.

Moordijk vraagt en verkrijgt de gewone drie- maandelijksche ondersteuning uit de kas voor hulpbehoevende Kerken, benevens toezegging dat de buitengewone onderstand van f. 250 ook het volgende jaar zal worden verleend.

Raamsdonk's Kerk vraagt acte van losmaking voor haren dienaar des Woords, die aan de roeping van de Kerk van Brussel wensch ge- volgt te geven. De classis verleent het gevraagd ontslag, en de Voorzitter spreekt Ds. Warner met enkele woorden van dank en zegenwensch toe.

Op verzoek der kerk van Raamsdonk wordt haar Ds. Donner als consulent toegewezen, terwijl onderling Basoiki van Moordijk hare catechisaties waarnemen zal. Tevens zal zij om de veertien dagen gedurende vacature eenen volten Zondag een Dienaar van een der kerken der classis ontvangen met het oog op den dienst des Woords.

De broeders de Korte en Ardon van Moer- dijk zullen de quatoriale boeken en bescheiden nasien en van hun bevinding rapport uitbrengen op de e.k. vergadering.

Ds. D.V. gehouden worden op Woens- dag 28 Juli om 10 uur te Breda. Ds. Zwiens zal haar praesideren.

Ds. Warner spreekt een woord van afscheid tot de kerken der classis en hare Dienaren des Woords.

Ds. Donner dankt.

De voorzitter sluit.

Op last der classis:

CHR. WARNER, assessor.

Buitenland

Frankrijk. Nood der Prot. kerken in Algiers. Gebrek aan priesters. De strijd voor de school. Burger- lijke doop. Vermindering van alcoholverbruik.

De Protestantsche kerken in Frankrijk hebben een waren strijd om zich na de wet op scheiding van kerk en staat te handhaven. Daarbij komt, dat bij decreet van 27 Sept. 1905 ook in de groote kolonie van Algiers die wet is doorge- voerd, en in dit land is het voor de verschil- lende Protestantsche kerken een onmogelijkheid geworden, althans in georganiseerden toestand te blijven voortbestaan. Daarom hebben enkele kerken zich gewend tot de Lutherse kerk in Frankrijk, om financiële hulp te verkrijgen. Daar deze hiervoor geen bijzonder fonds heest, zoo heeft zij aan hare leden inschrijvingsbiljetten gezonden, om te weten in welke mate zij de arme Algerijnsche kerken uit hare ongelegenheid redden kan.

In de Roomsche Kerk van Frankrijk worden klachten aangeheven over gebrek aan priesters. De Parijsche bisschop Amette schreef deser dagen in een beredlijken brief: „Op een bevol- king van bijna vier miljoen zielen heeft het aartsbisdom van Parijs slechts 800 priesters, dus op 4000 à 5000 zielen één priester. Onder de parochiën zijn er 40 die over de 30.000 en 16 die van 50.000 tot 100.000 zielen tellen, en in deze volkerige parochiën moet dikwijls een pastoor in de geestelijke noden van 8000 tot 10.000 zielen voorzien. Dit gebrek aan geestee- lijke bediening is wel de zwaarste slag, die alle kerken van Frankrijk sedert de scheiding van den Staat getroffen heeft. Mocht het geloof, dat alleen in deen nood kan voorzien, in haar versterkt worden, opdat de anti-christelijke vloed met kracht geweerd worde.“

De strijd om de school wordt weer krachtiger dan ooit tusschen Roomschen en vrijdenkers gevoerd. Ook dit is wel te verstaan. Wanneer onderwijzers zijn veroorloven in de school te zeggen, dat wie aan God gelooft een domkop is; dat een goed gevulde portemonnaie de beste God is; dat de Fransche soldaten domme jon- gens en lafards zijn, enz., dan is het te begri- pen, dat de Roomsche geestelijkheid niet stil daaronder kan zitten. Zij heeft den tijd aan- geboden door het oprichten van verenigingen van huisvaders, welke zooveel mogelijk contri- buties ophoopen voor de onderwijzers en hen, wanneer deze zich op al te eergerlijke wijze tegen de religie uitlaten, voor de bevoegde autoriteit aan- klagen.

Maar het spreekt van zelf, dat deze actie, die er op berekend is om de profane openbaringen van het ongelooft te brandmerken en tegen te gaan, niet voldoende wordt geacht om de jeugd voor de invloeden van de hedendaagsche vrij- denkers te bewaren. Van daar dat men in Roomsche kringen er ernstig over denkt, om tegenover de Staatsschool de vrije Roomsche school te plaatsen.

In de laatste veertig jaar is er in Frankrijk herig gestreden over de school, maar steeds hierover, wie op de Staatsschool onderwijs zouden geven: leken, of leden van geestelijke broeder-

en zusterschappen. Het is den Franschen radi- calen eerst gelukt de geestelijke broeders en zusters uit de Staatsschool te verdrijven, daarna vele geestelijke orden uit Frankrijk te verbanen. Daardoor is het te verklaren, dat het niet eerder kwam tot het ijveren voor de vrije school.

Maar om tot het stichten van vrije scholen te geraken, zullen er heel wat offers moeten gebracht worden, en dit terwijl er reeds zooveel noodig is voor het instandhouden van de Kerk. Bovendien zitten de tegenstanders volstrekt niet stil. Reeds hebben zich Fransche radicalen tot den minister van onderwijs gewend, en deze heeft daarin aanleiding gevonden twee wetsont- werpen voor de Kamer van afgevaardigden te brengen, door welke men de Staatsscholen wil handhaven tegenover mogelijke concurrentie van de vrije scholen. Wellicht wordt het in Frankrijk nog wel zóó, dat het verboden is vrije scholen te stichten, opdat alle jeugdige burgers op de Staatsschool hunne opleiding zouden ontvangen.

De geesten der vrijdenkers bewegen zich ten minste in die richting. Zij beweren toch, dat er in Frankrijk vrijheid heerschen moet en die vrijheid wordt in den weg gestaan door de Roomsche priesters en daarom moet hun propa- ganda gekerd worden.

De maire van Ivry in Parijs gaat voort, aan kinderen den burgerlijken doop toe te dienen, d.w.z.: hij zorgt er voor, dat jonggeborenen peeten krijgen, zonder dat hun de H. Doop wordt toegediend. In de maand Februari is de z.g. „leeken doop“ aan twaalf zuigelingen ge- geven, waarbij niet alleen suikerboonen, maar ook spaarbankboekjes werden uitgedeeld. Al werd de meeste luster aan deze plichtigheid bijgereg, dit kon niet verhinderen dat zij zelfs door de liberalistische pers werd bespot. Daarom zal dit spel spoedig wel vanzelf oploeden.

Een verblijdend teken is het, dat vol- gens de jongste statistiek, het verbruik van alcohol vooral in de groote steden is afgenomen. Dit is te danken aan de verhoogde belasting, het verhoogde vergunningsrecht, het verbod van het tappen in de kassernen, en niet het minst aan den arbeid der mannen van het blauwe kruis. Jammer genoeg dat het gebruik van al- sijnth toegenomen is, voornamelijk in het zuiden van het land. In Marseille worden drie liters ongemengde absinth per hoofd en per jaar ge- dronken, in Parijs twee. In de noordelijke de- partementen is het verbruik van het verderfelijk vocht minder.

Maar met dat al werkt het beginsel der revolutie door. Dit is gebleken bij de jongste staking van post- en telegraaf ambtenaren. Het is te hopen dat de oogen van velen daar- door geopend worden. De Fransche protestanten hebben door hunne anti-Roomsche neigingen tot den triomf van de radicalen en socialistes niet weinig bijgedragen. Zij waren in de politiek revolutionair. Tot hertoe gold bij het meeren- deel hunner de leus, evenals bij de radicalen: „Kome in de vijand“. Mochten deze nu tot de erkenning komen, dat vóór alles in kerk, school en maatschappij de revolutiegeest te bestrijden is.